

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ,
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΙΓΑΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ

Νομίσματα - Νομισματική Αιγαίου

Κ Ω Σ Ι

ΒΑΣΙΛΙΚΗ Ε. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ

Επιστημονική επιμέλεια
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΙΑΝΝΙΚΟΥΡΗ

ΑΘΗΝΑ 2012

Φωτογραφίες

Αρχείο Dr. PIERRE REQUIER: αρ. κατ. 144, 269, 418, 422, 455, 537, 546, 574, 585, 708, 899, 923, 1028, 1095, 1106, 1113, 1132, 1160, 1213, 1225, 1253, 1298, 1317, 1611, 1653, 1791, 2181

Η. ΗΛΙΑΔΗΣ: αρ. κατ. 38, 43, 48, 51, 53, 1646, K1-K28, K30-K34, K42-K43, K45, K48-K49, K56, K59-K62, K64-K66, K68-K97, K99-K110, K112-K124, K126-K130, K132-K133, K135, K137-K139, K141-K150, K152, K154-K155, K157-K163, K165-K179, K181-K191, K193-K206, K208-K211, K213-K225, K227, K229-K269, K271-K275, K277-K279, K281-K283, K285-K28-K293, K295, K297-K323, K325-K435, K437-K450, K452-K526, K529-K532, K534, K536, K53-K540, K542-K547, K549-K565, K567-K571

Γ. ΚΑΣΙΩΤΗΣ: αρ. κατ. K29, K35-K41, K44, K46-K47, K50-K55, K57-K58, K63, K67, K67a, K98, K111, K125, K131, K134, K136, K140, K151, K153, K156, K164, K180, K192, K207, K212, K226, K228, K270, K276, K280, K284, K294, K296, K324, K436, K441, KK451, K527, K528, K533, K535, K537, K541, K548, K566, K572-K575

Β. Ε. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: νομίσματα που φυλάσσονται στις συλλογές της Αθήνας, του Βερολίνου, του Göttingen, του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού, της Καλύμνου, της Νέας Υόρκης, των Παρισίων καθώς και τα αρ. κατ. 313, 366, 992, 1664, 1733, 1794, 1808, 2214, 2219, 2221

Οι υπόλοιπες φωτογραφίες των νομισμάτων του Καταλόγου I που φυλάσσονται σε συλλογές και μουσεία (Bruxelles, London, Oxford, Padova, Bern, Birmingham, Münster, Hannover, Moscow, Stuttgart, Dresden, Lausanne, Madrid, Portugal, Budapest, Wien) εστάλησαν στη συγγραφέα από τους υπεύθυνους των φωτογραφικών αρχείων, ή αποτελούν ψηφιακές αναπαραγωγές δημοσιευμένου υλικού, με άδεια δημοσίευσης.

Παράρτημα I

Π. ΜΑΓΟΥΛΑΣ: αρ. κατ. 2, 19, 33, 41, 43, 70-71, 73, 75, 84-85

Α. Ρ.Α. ΤΖΑΜΑΛΗΣ: αρ. κατ. 1, 3-18, 20-24, 26-32, 34-40, 42, 44-69, 72, 74, 76-83, 86

BERLIN, MK: αρ. κατ. 25

Εικόνα εξωφύλλου

Paris, Bibliothèque Nationale, Cabinet des Médailles, αρ. 1203, λεπτομέρεια οπισθοτύπου (Κατ. I, αρ. 958)

Επιμέλεια κειμένων, σελίδωση, επεξεργασία εικόνων

ΚΙΚΗ ΜΠΙΡΤΑΧΑ

Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία

Α. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ - AD CARE

ISBN: 978-960-386-064-8

© 2012 ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΙΓΑΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι: Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΩ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟΝ «ΜΕΤΟΙΚΙΣΜΟ» ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ	15
Α. Η Κως πριν από τον «μετοικισμό»	15
Β. Ο «μετοικισμός»	18
Γ. Η Κως στο β' μισό του 4ου αι. π.Χ.	22
Δ. Η Κως και τα ελληνιστικά βασίλεια των Πτολεμαίων και των Μακεδόνων από τα τέλη του 4ου έως τα τέλη του 3ου αι. π.Χ.	23
Ε. Ασυλία του Ασκληπιείου	29
ΣΤ. Η Κως στα τέλη του 3ου - αρχές του 2ου αι. π.Χ.	31
Ζ. Η «ομοπολιτεία» με την Κάλυμνο	34
Η. Η Κως, τα ελληνιστικά βασίλεια και η Ρώμη τον 2ο αι. π.Χ.	35
Θ. Η Κως, ο Μιθριδάτης ΣΤ' και η Ρώμη τον 1ο αι. π.Χ.	40
Ι. Η πολιτική δράση του Κώου Νικία	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ: Η ΚΩΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	44
Α. Κωακός οίνος	45
Β. Υφάσματα, αρώματα και γυάλινα αγγεία	47
Γ. «Τραπεζική» δραστηριότητα	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ: Η ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΚΟΠΙΑ ΤΗΣ ΚΩ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΟΥ 6ΟΥ ΑΙ. ΕΩΣ ΤΟ 10 Π.Χ.	54
Α. Η Νομισματοκοπία της Κω από το τελευταίο τέταρτο του 6ου έως τον 5ο αι. π.Χ.	54
Α.1. Τα πρώτα κωακά νομίσματα από ήλεκτρο και άργυρο	54
Α.2. Οι δισκοβόλοι της Κω	60
Β. Η νομισματοκοπία της Κω τον 4ο αι. π.Χ.	63
Β.1. Αργυρά νομίσματα	63
Β.2. Χάλκινα νομίσματα	72
Γ. Η Νομισματοκοπία της Κω τον 3ο αι. π.Χ.	75
Γ.1. Αργυρά νομίσματα	75
Γ.2. Χάλκινα νομίσματα	79
Δ. Η νομισματοκοπία της Κω από τα τέλη του 3ου έως και τον 2ο αι. π.Χ.	83
Δ.1 Αργυρά νομίσματα (τέλη 3ου αι. - 190 π.Χ.)	83
Δ.2. Αργυρά νομίσματα (190-170/60 π.Χ.)	95
Δ.3. Χάλκινα νομίσματα	111
Ε. Νομισματικό σύστημα και υποδιαίρέσεις των χάλκινων κωακών νομισμάτων από το β' μισό του 4ου έως και τον 2ο αι. π.Χ.	119
ΣΤ. Η Νομισματοκοπία της Κω τον 1ο αι. π.Χ.	123
Χάλκινα νομίσματα	123
Ζ. Σύντομη επισκόπηση της κωακής νομισματοκοπίας	131

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV: ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ	136
A. Η κυκλοφορία των ξένων νομισμάτων στην Κω και των κωακών νομισμάτων στον χώρο της Μεσογείου (β' μισό του 6ου αι. - 31 π.Χ.)	136
B. Η κυκλοφορία των τοπικών και ξένων νομισμάτων στην Κω (πόλη, ιερά, νεκροπόλεις, ύπαιθρος)	152
ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ	
I. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΩΑΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ	181
II. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΩ	284
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I	
ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΑΒΕΒΑΙΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΣΤΟ ΚΩΑΚΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΚΟΠΕΙΟ (τέλη του 6ου - αρχές του 5ου αι. π.Χ.)	345
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II	
ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΗ, ΤΙΣ ΝΕΚΡΟΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ ΤΗΣ ΚΩ	355
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	383
RÉSUMÉ	411
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	437
ΠΙΝΑΚΕΣ	443